

Časopis pro pěstování matematiky

Karel Drábek

Šedesát let doc. RNDr. Zdeňka Vančury, CSc.

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 105 (1980), No. 4, 419--421

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/108237>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1980

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ŠEDESÁT LET DOC. RNDR. ZDENĚKA VANČURY, CSC.

KAREL DRÁBEK, Praha

Dne 8. března se dožil významného životního jubilea, šedesáti let, člen katedry matematiky a deskriptivní geometrie stavební fakulty Českého vysokého učení technického v Praze, doc. RNDr. ZDENĚK VANČURA, CSc. Narodil se v Bratčicích, okres Kutná Hora. Po pětileté obecné škole (1926–1931) studoval na státní

československé reálce v Nymburce (1931–1938), kde 23. 5. 1938 maturoval s vyznamenáním. Od zimního semestru 1938/39 byl zapsán na přírodovědecké fakultě Karlovy university v Praze – obor matematika a deskriptivní geometrie. Po uzavření českých vysokých škol 17. listopadu 1939 byl zaměstnán jako praktikant Občanské záložny v Nymburce od 1. 12. 1939 do 30. 4. 1942, kdy záložna musela propustit všechny své praktikanty a dát je k dispozici pracovnímu úřadu. Až do 29. 11. 1942 nebyl nikde zaměstnán, živil se kondicemi z matematiky a deskriptivní geometrie středoškolským studentům. Od 30. 11. 1942 do konce války pracoval v totálním nasazení jako pomocný dělník u firmy Piechatzek-Werke v Příboře na Moravě (v té době na území zabraném Německem po mnichovském diktátu).

Po ukončení 2. světové války se vrátil Zdeněk Vančura znovu k započatým studiím, která ukončil II. státní zkouškou 20. 12. 1946 a získal tak aprobaci pro učitelství

matematiky a deskriptivní geometrie na čs. školách III. stupně. Hned po složení II. státní zkoušky se stal od 1. 1. 1947 asistentem matematického semináře přírodovědecké fakulty KÚ v Praze, od 1. 4. 1950 do 30. 9. 1954 byl pak odborným asistentem. V této době také předložil disertační práci *Kongruence Lieových koulí (L-koulí)*, kterou posuzovali prof. Čech a Bydžovský. Po vykonání příslušných rigorosních zkoušek byl 27. 1. 1950 na přírodovědecké fakultě KU prohlášen doktorem přírodních věd (RNDr.). Od 1. 10. 1954 byl pracovně převeden na katedru matematiky a deskriptivní geometrie na tehdejší fakultě inženýrského stavitelství (vedoucí katedry prof. RNDr. František Vyčichlo) při ČVUT v Praze, kde byl 1. 1. 1955 po konkursu jmenován ministrem školství docentem pro obor matematika. V této funkci působí dosud na nynější fakultě stavební, která vznikla sloučením fakulty inženýrského stavitelství a dalších příbuzných fakult dnem 1. 7. 1960. Po obhájení kandidátské disertační práce *Kulové kongruence a jejich pláště. Adjungované přímkové kongruence a jejich pláště* na fakultě technické a jaderné fyziky ČVUT udělila mu vědecká rada ČVUT rozhodnutím z 7. 5. 1964 vědeckou hodnost kandidáta fyzikálně-matematických věd (CSc.).

Vedle své vědecké činnosti, ke které doc. Vančura vždy přistupuje s příslovečnou pečlivostí, která je jeho povaze vlastní a je známa všem, kteří s ním přišli do styku, přednášel a cvičil na začátku své docentské činnosti deskriptivní geometrii, pak kursovní matematiku a pravděpodobnost a statistiku (a to zejména na oboru Vodní stavby a vodní hospodářství). Na tomto oboru je již více než 10 let každý rok pověřován významnou politicko-výchovnou funkcí vedoucího učitele ročníku; v této práci je stále hodnocen jako jeden z nejlepších pracovníků. Vedle kursovní přednášky koná ještě na stavební fakultě speciální přednášku Tensorová algebra a analýza pro vybrané studenty oboru Konstrukce a dopravní stavby a oboru Pozemní stavby. Rovněž působí jako hlavní a vedlejší školitel aspirantů.

Od roku 1939 je doc. Vančura členem Jednoty československých matematiků a fyziků. V r. 1973 rovněž spolupracoval s Českou terminologickou komisí JČSMF a ČSAV.

Doc. Vančura dosud publikoval 12 původních vědeckých prací, většinou z diferenciální geometrie, dvoudílnou celostátní učebnici *Analytická metoda v geometrii*, dva učební texty a dva biografické články. V pracích z diferenciální geometrie vytváří svou koncepci, obsahem i formou novou problematiku a nové metody diferenciální geometrie dvojrozměrných kulových a přímkových variet v trojrozměrném euklidovském prostoru.

O výsledcích své práce referoval doc. Vančura na sjezdu čs. matematiků a fyziků (1955) v Praze, na vědeckých konferencích fakulty inženýrského stavitelství (1959) a stavební fakulty (1961, 1963, 1965), na vědecké konferenci ČVUT (1973), v Matematickém ústavu Maďarské akademie věd v Budapešti (1962) a v geometrickém semináři na stavební fakultě (1976).

Při prvním fakultním vědecko-výzkumném úkolu, který se zabýval studiem a kritickým hodnocením prací prof. Jana Sobotky, byl (1956–1958) vedoucím skupiny pro jeho diferenciálně geometrické práce.

Za dosavadní práci pro fakultu obdržel v roce 1975 Felberovu medaili 3. stupně (bronzovou), v letošním roce pak 2. stupně (stříbrnou).

Jsme rádi, že můžeme při tomto významném životním jubileu přát našemu příteli a vynikajícímu pedagogovi katedry, Zdeňku Vančurovi z celého srdce dobré zdraví do dalších let, neumdlévající chuť k pedagogické práci a mnoho dalších úspěchů v jím milované geometrii.

SEZNAM PRACÍ DOC. RNDR. ZDEŇKA VANČURY, CSC.

A) Učební texty a knihy:

- [1] Elementární geometrie. (Překlad části knihy Hadamard J.: *Lecons de géométrie élémentaire II* jako učební text). Edice SPPF Praha 1950.
- [2] Analytická geometrie II. (Učební text pro posluchače matematicko-fyzikální fakulty KU). Praha 1952.
- [3] Analytická metoda v geometrii I. (Celostátní vysokoškolská učebnice). SNTL Praha 1957, 297 stran.
- [4] Analytická metoda v geometrii II. (Celostátní učebnice). SNTL Praha 1958, 202 stran.

B) Původní vědecké práce:

- [1] Kvadratické útvary v hyperbolické neeuklidovské rovině. Spisy přírodovědecké fakulty UK, č. 182, Praha 1948, 37 stran.
- [2] Les congruences de Lie-sphères (L-sphères). Spisy přírodovědecké fakulty UK, č. 194, Praha 1950, str. 20–28.
- [3] Pláště kongruence koulí. *Časopis pro pěstování matematiky*, 80 (1955), str. 317–327.
- [4] Příspěvek k vybudování analytické geometrie v rovině a prostoru. Sborník vědecké konference fakulty inženýrského stavitelství, Praha 1959, str. 137–142.
- [5] Některé vlastnosti plášťů kulových kongruencí. Sborník vědeckých prací fakulty inženýrského stavitelství, Praha 1961, str. 91–95.
- [6] Pláště kulových kongruencí. *Práce ČVUT, řada IV, č. 1, část 1*, Praha 1963, str. 53–56.
- [7] Kulové kongruence a jejich pláště. *Adjungované přímkové kongruence a jejich pláště. Rozpravy ČSAV, řada mat. a přír. věd, roč. 78, sešit 3*, Praha 1968, 100 stran.
- [8] Diferenciální geometrie dvojrozměrných kulových a přímkových variet v E_3 . *Acta Polytechnica-Práce ČVUT, IV, 1*, vědecká konference, Praha 1973, str. 119–122.
- [9] Differentialgeometrie der zweidimensionalen Kugel- und Linienmannigfaltigkeiten im dreidimensionalen euklidischen Raum I. *Commentationes mathematicae Universitatis Carolinae* 16, 2 (1975), str. 219–243.
- [10] Differentialgeometrie der zweidimensionalen Kugel- und Linienmannigfaltigkeiten im dreidimensionalen euklidischen Raum II. *Commentationes mathematicae Universitatis Carolinae* 16, 3 (1975), str. 435–457.
- [11] Diferenciální geometrie dvojrozměrných kulových a přímkových variet v trojrozměrném euklidovském prostoru. Rukopis původně plánované doktorské disertační práce (1975), stran 125.
- [12] Adjunktionsfähige zweidimensionale Kugel- und Linienmannigfaltigkeiten im dreidimensionalen euklidischen Raum. *Časopis pro pěstování matematiky*, 21 stran, v tisku.

C) Jiné:

- [1] Sté výročí narozenin profesora Jana Sobotky (Společně s A. Urbanem). *Časopis pro pěstování matematiky*, 87 (1962), str. 382–386.
- [2] Šedesát let profesora Aloise Urbana. *Časopis pro pěstování matematiky*, 97 (1972), str. 437–442.